

Sygn. akt II Ca 341/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Tarasiuk - Tkaczuk
Sędziowie:	SO Dorota Gamrat - Kubeczak (spr.) SO Robert Bury
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2014 roku w S.

sprawy z wniosku B. S.

z udziałem J. K., M. W. (1), R. W., K. K. (1), D. K., Ł. K. i M. K.

o stwierdzenie nabycia spadku po W. K. i T. K.

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawczynię

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 10 stycznia 2014 r., sygn. akt I Ns 773/13

I. zmienia zaskarżone postanowienie w punkcie 2 w ten sposób, że stwierdza, iż spadek po T. K., zmarłym dnia 26 maja 2013 roku w Ś., ostatnio zamieszkałym w M., na podstawie testamentu notarialnego z dnia 10 lutego 2005 r., rep. A (...), nabyła wprost w całości B. S. z domu K., córka T. i W.;

II. ustala, że koszty postępowania apelacyjnego uczestnicy ponoszą we własnym zakresie.

Sygn. akt II Ca 341/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Świnoujściu I Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt I Ns 773/13:

1. stwierdził, że spadek po W. K. zmarłej dnia 27 lipca 2002 roku w M., ostatnio zamieszkałej w M., na podstawie ustawy wprost nabyli:

- mąż T. K., w udziale do 4/16 części,

- syn J. K., syn T. i W., w udziale do 3/16 części,
- córka M. W. (2), zd. K., córka T. i W., w udziale do 3/16 części,
- córka B. S. zd. K., córka T. i W., w udziale do 3/16 części,
- wnuk D. K., syn R. i H., w udziale do 3/64 części,
- wnuk K. K. (1), syn R. i H., w udziale do 3/64 części,
- wnuk Ł. K., syn R. i L., w udziale do 3/64 części,
- wnuk M. K., syn R. i L., w udziale do 3/64 części;

2. stwierdził, że spadek po T. K., zmarłym dnia 26 maja 2013 roku w Ś., ostatnio zamieszkałym w M. przy ul. (...), na podstawie testamentu notarialnego z dnia 10 lutego 2005 r., rep. A nr (...), wprost nabyli:

- córka B. S. zd. K., córka T. i W., w udziale do 1/2 części,
- wnuk M. W. (1), syn R. i M., w udziale do 1/4 części,
- wnuk R. W., syn R. i M., w udziale do 1/4 części;

3. ustalił, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Spadkodawczyni W. K., zmarła w dniu 27 lipca 2002 r. w M., gdzie przed śmiercią zamieszkiwała. Zmarła pozostawała w związku małżeńskim z T. K., z którym miała czwórkę dzieci: B. S., J. K., R. K. i M. W. (2). Syn W. K. – R. K., zmarł w dniu 6 czerwca 2001 r. Pozostawił czterech synów: D. K., K. K. (1), Ł. K. oraz M. K..

Córka W. K. – M. W. (2), zmarła 6 września 2012 r. Pozostawiła dwóch synów: M. W. (1) oraz R. W..

Spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu. Nikt ze spadkobierców nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia ani nie zawierał umów dotyczących zrzeczenia się spadku.

T. K. zmarł w dniu 26 maja 2013 r. w Ś.. Testamentem notarialnym datowanym na dzień 10 lutego 2005 r., rep. A nr (...), sporządzonym przez notariusza R. S., powołał do całości spadku, w częściach równych, swoje córki: B. S. oraz M. W. (2).

Nikt ze spadkobierców T. K. nie składał oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, nie został uznany za niegodnego dziedziczenia ani nie zawierał umów dotyczących zrzeczenia się spadku.

Sąd pierwszej instancji przytoczył przepisy prawa materialnego i procesowego, a to art. 926, 931, 1015 kc oraz art. 670 kpc, regulujące postępowanie spadkowe w przypadku dziedziczenia ustawowego. Na tej podstawie określił krąg spadkobierców i udziały spadkowe po zmarłej W. K..

Następnie Sąd Rejonowy dokonał analizy prawnej dziedziczenia po zmarłym T. K. i przedstawił przepis art. 965 kc regulujący instytucję przyrostu, znajdującą zastosowanie w niniejszej sprawie. Sąd wskazał, że prawidłowe zastosowanie tegoż przepisu powinno skutkować powołaniem do spadku po zmarłym T. K. wyłącznie B. S., albowiem druga osoba powołana do spadku na podstawie testamentu, nie żyje.

Finalnie Sąd wskazał, że w części orzeczenia dotyczącej stwierdzenia nabycia spadku po T. K. zamiast reguły dziedziczenia testamentowego zastosował zasady obowiązujące przy dziedziczeniu ustawowym.

Apelację od rzeczonoego postanowienia wywiódła wnioskodawczyni B. S. zaskarżając je w punkcie 2 dotyczącym stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym T. K.. Wniosła o uchylenie orzeczenia w tym zakresie i ponowne rozpoznanie sprawy. Postanowieniu temu zarzuciła wadliwe zastosowanie prawa materialnego dotyczącego zasad dziedziczenia ustawowego zamiast testamentowego. Zdaniem apelującej prawidłowe zastosowanie przepisów prawa materialnego powinno skutkować powołaniem do spadku, po zmarłym T. K., tylko wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni okazała się w całości zasadna.

Sąd Rejonowy prawidłowo zgromadził w sprawie materiał dowodowy, który został należycie oceniony. Na tej podstawie został prawidłowo ustalony stan faktyczny, który Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własny. Sąd Rejonowy wadliwie jednak zastosował przepis prawa materialnego błędnie ustalając krąg spadkobierców T. K.. Na okoliczność tę zwrócił już uwagę Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Zasługuje zatem na uwzględnienie zarzut apelującej dotyczący naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa materialnego. Zgodnie z zasadami regulującymi postępowanie spadkowe spadkobiercą nie może być osoba fizyczna, która nie żyje w chwili otwarcia spadku (art. 927 § 1 kc). Jeśli zaś spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych,

a jeden z nich nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział, w braku odmiennej woli spadkodawcy, przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym w stosunku do przypadających im udziałów. Ustawodawca w ten sposób w art. 965 kc zdefiniował instytucję przyrostu.

Spadkodawca T. K. powołał w testamencie notarialnym do spadku dwoje spadkobierców: B. S. oraz M. W. (2). Druga z wymienionych kobiet nie dożyła otwarcia spadku (chwili śmierci spadkodawcy), dlatego też prawidłowe zastosowanie przepisów, regulujących postępowanie spadkowe w razie dziedziczenia testamentowego, winno skutkować stwierdzeniem nabycia spadku po T. K. w całości przez B. S.. Przypadający bowiem udział spadkowy M. W. (2), wobec nie powołania innych spadkobierców, przypada B. S..

Sąd Okręgowy, jako sąd odwoławczy, rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 zdanie pierwsze kpc), która wyznaczona jest kognicją Sądu Okręgowego. Wobec tego nie jest związany wnioskiem zawartym w apelacji. Apelująca w niniejszej sprawie wniosła o uchylenie punktu 2 postanowienia i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Zdaniem Sądu Okręgowego nie zaistniały przesłanki uzasadniające uchylenie postanowienia wydanego przez Sąd Rejonowy, albowiem nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, zaś sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy. Ponadto Sąd odwoławczy nie stwierdził nieważności postępowania (art. 386 § 2 i 3 kpc). Mając to na uwadze, należało na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienić punkt 2 zaskarżonego postanowienia i orzec tak jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd orzekł zgodnie z regułą wyrażoną w przepisie art. 520 § 1 kpc.